

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

2:a årg.

Den 13 Januari 1901

N:r 16

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Oscar Alin* (med 1 porträtt). *Gamle Kamrern* Berättelse af A. O. för HVAR 8 DAG. *Henryk Sienkiewicz* (med 2 illustrationer). *En kunglig adoption* (med 2 porträtt). *Chefsskiftet i lotsverket* (med 2 porträtt). *En unik hedersgåfva* (med 1 illustration). *Den stränge krigsherren lord Roberts* (med 1 illustration). *En skandinavisk julfäst i Paris* (med 1 illustration). *Det gamla Bergen* (med 8 illustrationer). *Hennes första uppträdande*. Öfversättning från engelskan för HVAR 8 DAG. *Veckans porträttgalleri* (med 8 porträtt).

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1901.

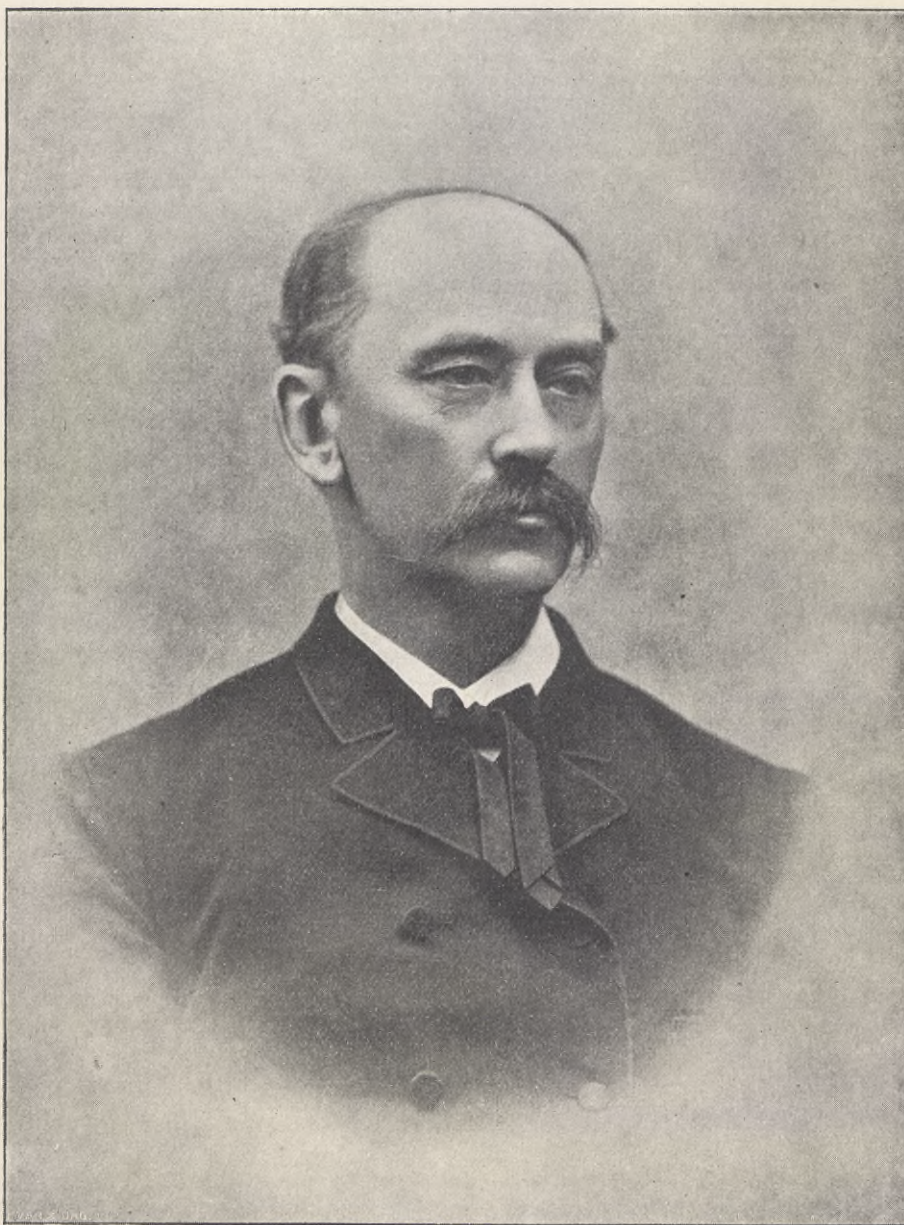

Foto. Osti, Upsala.

Professor OSCAR ALIN

* 22 DEC. 1846. † 31 DEC. 1900

OSCAR ALIN.

Ödet är besynnerligt. Upsala universitets rector magnificus, Skytteanske professor Oscar Josef Alin, hvilken på nyårsaftonen afled å det sjukhem i Stockholm, där han sedan ett par veckor tillbaka vårdats, var helt säkert i själ och hjärta en blid och vänlig person. Och dock ha få svenskar under de senare åren uppväckt så mycken storm. På en annan plats i lifvet skulle den nu hädangångne genom sitt öppna väsen, sin beredvillighet, sitt i umgänget sympatiska sätt ha samlat endast vänner kring sig, i stället för att han nu genom sitt politiska uppträdande kom att upväcka och blifva föremål för så mycken bitterhet.

Ty professor Alin har ju varit märkesmannen inom det parti i Sverige, hvilket ansett det vara snart sagdt ett brott att gå in på några »eftergifter» mot broderlandet Norge. »Alinska skolan» var en unionspolitisk koalition mellan en del gamla politici och unge vetenskapsmän vid Upsala universitet — och i riksdagen var det professor Alin, som förde denna stränga, till de mest konservativa åsikter sig hållande skolas talan. I sitt arbete »Den svensk-norska unionen», 1889—91, gör Alin gällande, att unionsförhållandena ej ensamt regleras af riksakten, utan äfven af Norges grundlag, som, tillkommen under Sveriges garanti, ej kan ändras utan dess samtycke. Absolut likställighet mellan rikena ha ej antagits som allmän princip, utan finnes endast för vissa angifna fall. För att komma till denna slutsats har professor Alin framlagt många historiska dokument. Och denna sin åsikt var han orubbligt trogen.

»Men den Alinska skolan var» — har i dessa dagar en af vårt lands mest kompetente politiska pännor skrivit —, »det är tämligen visst, icke gagnande för hvarken det ena eller det andra af unionslanderna. Ty den var en söndringens politik i en tid, då alla realitetsskäl med bjudande makt anbefalde enighet, den var ett spärridande på gråa teorier, som ställde sig hindrande i vägen för tillväxten af 'lifvets gröna träd'».

Men aktning bjöd han, mannen, som gick i tēten, aktning, som en ärlig och orädd öfvertygelsens man.

Alin var född den 22 dec. 1846 i Falun och son till auditören vid Dalregementet Oscar Jonas Alin. Han var som skolgosse ovanligt flitig och skicklig; 1865 blef han student i Upsala, och inskrifven i Vestmanlands och Dala nation, hvilkens förste kurator han sedermera blef, kom han i vänskapsförhållande till nationens inspektor, Skytteanske professor W. E. Svedelius.

Alin blef 1872 fil. dr och docent i statskunskap — hans gradualafhandling, för hvilken han erhöill Geijerska priset, var »Bidrag till svenska rådets historia under medeltiden» — samt 1882 Skytteansk professor efter Svedelius. Året förut fick han uppdraget att i Baden undervisa prinsessan Victoria i Sveriges språkhistoria och litteratur. Samma och följande år undervisade han prinsarne Oscar och Carl i statskunskap. 1893 kreerades Alin vid jubelfästen i Upsala till juris-hedersdoktor, och 1893 blef han efter professor Th. Fries rector magnificus.

Men hvad menas med Skytteansk professor? Jo, riksrådet Johan Skytte instiftade den i jan. 1622 vid Upsala universitet den efter honom upp-

kallade professuren i statskunskap och vältalighet. Skytte ville härmed visa sin tacksamhet öfver de framgångar han haft i världen. Till professurens underhåll skänkte han vissa gårdar i Upsala. I en af dessa, »Skytteanum», har innehafvaren af professuren sin bostad.

Rätten att tillsätta professor skulle tillkomma Skytte och hans arvingar. Professor Alin kallades sålunda af statsrådet von Ehrenheim i dennes egenkap af förmyndare för en ung grefve Mörner, hvilken nu har att kalla ny professor. Valet skall emellertid gillas och stadfästas af K. M:t.

Bland de af Skytte uppställda vilkoren för innehafvaren af professuren märkes bl. a. att, han skall vara »en politicus, en historicus och en god orator». Professor Alin var i hög grad både politicus och historicus, men någon vältalare var han icke. Han var i sina anföranden i hög grad utförlig, och det var icke fråga om, att han icke till punkt och pricka visste, hvad han ville säga. Var det en viktig angelägenhet, så blef han också uppeldad, och hans varma känslor kommo med i spelet. Men fördraget var fortfarande lika torrt och icke sällan hackigt. Professor Alin var som talare intressant endast genom hvad han hade att säga, icke genom sättet hvarpå han sade sitt hjärtas mening.

Som universitetslärare förstod han dock att fångsla sitt auditorium genom sin djupa öfvertygelse. Man förstod i Upsala — liksom man sedan gjorde i Stockholm, vid riksdagen — att det var en man bakom ordet.

Bland hans af trycket utkomna arbeten märkas en skildring af 30-åriga kriget i Wallis' världshistoria, »Sveriges nydaningstid från 1521 till 1611», det stora verket »Sveriges historia från äldsta tid till våra dagar», en fortsättning af Schinkels »Minnen» rörande Carl Johan och hans tid, »Svenska konungens rätt i fråga om tullbevilningsafgifter», »Den svensk-norska unionen», »Carl Johan och hans yttre politik 1810—15», I, 1899 — hans sista arbete.

* * *

Stadsfullmäktig i Upsala sedan 1883, blef Alin 1844 ledamot af länets landsting, 1890 dess vice ordförande och 1894 dess ordförande.

I sept. 1888 insattes han af landstinget i riksdagens Första kammare, som allt sedan 1889 insatte honom i konstitutionsutskottet och 1895 valde honom till medlem af det s. k. hemliga utskottet. I statsutskottets af kamrarna godkända skrivelse om nödvändigheten af »en snar och fullständig revision af riksakten», hade Alin nog del. När unionskomitén sedermera kom till stånd, blef Alin ledamot häraf och intog jämte professor E. Trygger sin särskilda ståndpunkt. Vid 1899 års riksdag uppträdde han som målsman för den »storsvenska» meningen, att norska stortingets beslut om den nya »rena» handelsflaggan icke kunde bli lag utan Sveriges medverkan, hvarför kontrahenterna icke borde notificera de främmande makterna om beslutet. Denna notifikation beslöts dock i svenskt statsråd, hvarpå utrikesministern exc. grefve Douglas afträdde. Samma höst, 1899, afsade sig professor Alin, sedan han valts till rector magnificus, riksdagsmannakallet, till stor sorg för sina meningsfränder. Men hans nya post måste fullkomligt upptaga hans tid, och hans förmögenhetsförhållanden lära ha varit sådana — professor Alin hade en öppen hand, an-

tingen det gälde att bistå något företag, som öfverensstämde med hans åsikter, eller någon behöfvande — att han icke längre kunde egna sig åt riks-dagsarbetet

En man, en karaktär — se där hvad man under alla omständigheter kan säga om den hädangångne. En man, en karaktär, som hade sin omutliga öfvertygelse utan några personliga biasikter och icke kunde sticka under stol härmed. Huru rojalistisk han än var, *måste* han dock stundom uppträda mot regeringen — liksom han allt sedan midten af 1880-

talet ställde sig en garde mot Norge. Men denne »storsvensk» gjorde detta, därför att han höll Sverige kärare än allt annat, och om händelsernas gång visat, att hans taktik icke varit den riktiga, måste man dock ha djup respekt för hans nängifna lifsarbete, som i förtid slet upp honom.

Professor Alin var ledamot af flere lärde sällskap och kommandör af Nordstjärneordens andra klass. Han efterlämnar enka, f. Salander, men inga barn.

O. R.

GAMLE KAMRERN.

Berättelse af A. O. för HVAR 8 DAG.

Kamrerare Anton Malm hade i många år bebott en lägenhet på två rum och kök i ett af de små hus, som förr i tiden funnos på Klara Norra Kyrkogata i Stockholm. Grannarne visste ej mycket om honom, ty han gjorde intet väsen af sig och syntes ej till annat än på de bestämda tider, då han gick ut. Man trodde, att han varit gift, men att äktenskapet varit olyckligt. Nu hade han en liten pension, så att han nödtorftigt kunde draga sig fram. Han hade ingen tjänare, men en hustru kom dit hvarje morgon och kväll för att passa upp den gamle. Middagar åt han ute.

Han ansågs, förstås, vara ett original, och det var han nog också i viss grad, men de få personer, som kände honom närmare, visste att berätta om hans stora kunskaper, hans satiriska skämt och godmodiga lynne. Man kunde ej tro det, när man såg honom med allvarlig uppsyn vandra gatan fram. Man trodde, att han haft många sorger i sitt lif, oftast såg han dyster ut och hans ögon kastade skarpa blickar på de mötande. Hvarje sommar reste han bort. Ingen visste hvart.

För öfrigt visste ingen, hvad den gamle gjorde hela dagarna. Han syntes oftast vid sitt skrifbord. Någon gång satte han sig att spela på ett piano, en gammal taffel af utmärkt god ton, och då kunde han spela i flera timmar, nästan bara romanser, ibland en och annan vals. Eller också spelade han fiol. Han spelade utmärkt väl, med mycken känsla. Det var som om han lade hela sin själ i tonerna.

Hvarje morgon, precis kl. 9 spatserade han ut, hur vädret än var, och när han kom till hörnet af Gamla Kungsholmsbrogatan, stannade han alltid en liten stund och såg med vemodiga blickar mot fönsterna på nedra botten i huset tvärs öfver gatan. Man hörde honom mumla: »god morgon, liten, hvar du nu än fins!» Sedan fortsatte han sin väg. Alltid såg han mot dessa fönster, när han gick förbi.

Där bodde nu en skomakare, som hade en liten oansenlig butik, men säkert hade där förr i tiden bott någon, som varit den gamles käreasta. Åtminstone trodde folk så.

* * *

Den som bäst kände till kamrer Malm var en tunnbindaremästare Nordin, som bodde ett par hus därifrån. Han besökte Malm ibland, och då pratade de och rökte pipa vid en god grogg.

Emellanåt hade Nordin sin son Axel med sig, en 14-årig pojke, käck och frimodig, musikalisk och vetgirig. Denne blef slutligen Malms synnerlige favorit. Han tyckte om att höra den gamles

musik och att se i de många böcker med taflor i, som gubben Malm hade. En af väggarna i ena rummet var helt och hållet upptagen af stora bokhyllor, så man kunde tro, att man var hos en lärd professor.

När Axel gått och läst, kom han i lära i en pianofabrik. Han skötte sig bra, och när han var 20 år, ville han ovilkorligen fara till Tyskland för att lära yrket bättre. Det påstods, att gubben Malm hjälpte honom med respångar. Efter fyra år kom Axel tillbaka och hade då sparat ihop litet, så att han kunde sätta upp en anspråkslös verkstad. Han erhöll mycket arbete, reparationer af äldre instrument, och fick mest rykte om sig att vara en skicklig instrumentmakare.

*

Ett par år efter Axels hemkomst skedde en stor förändring hos kamrer Malm. Grannarna sågo, att han fått en ung flicka på omkring 17 vårar hem till sig, en liten rar och vacker tös, som tycktes alldeles kollra bort gubben. De spatserade tillsammans ute, glada och lyckliga, och Malm föreföll tjugo år yngre. Nordin blef förbluffad, men han skulle väl gå och hälsa på hos gubben och få reda på, hur det hängde ihop med den saken. Tänka sig, gamle gubben, bortåt 70 år gammal!

Och Nordin blef som vanligt vänligt mottagen af Malm, som var vid det muntraste lynne. Han ropade på Hanna att göra i ordning toddy af bästa whiskyn. Malm bjöd på cigarrer; piphyllan var borttagen. Nordin bara såg förundrad ut. Så kom Hanna in med toddyn, och Malm sade:

»Här ser du min lilla dotter Hanna; och det här är farbror Nordin», tillade han åt Hanna, »och den skall du vara mycket snäll emot, för det är en präktig farbror.»

Nordin gapade af pur häpnad.

»Hvarför har du aldrig talat om för mig, att du hade en dotter?» sade han slutligen.

»Du har aldrig frågat mig», svarade Malm.

Slutligen fick Nordin veta, att Hanna var blott 1 år gammal, när hennes mor dog, och att hon alltsedan dess varit hos Malms syster, som var gift och bodde i Helsingborg. Där hade hon fått en mycket god uppfostran, var nu 17 år och hade kommit hit för att hushålla åt fadern.

* * *

Naturligtvis blefvo Axel och Hanna snart bekanta, och lika naturligt är, att de blefvo kära i hvarandra.

Malm såg detta med nöje. Han tyckte om denne hurtige och arbeidsamme unge man och önskade gärna att de skulle bli ett äkta par. Och Axel arbetade oförtrutet för att få så goda inkomster, att han kunde gifta sig.

Sålunda hade ett par år förgått. Då kom på nyåret underrättelsen, att Malms syster blifvit sjuk och bad få hjälp af Hanna. Hon for således dit och var borta nära tre månader.

Under hennes bortovaro fortsatte Axel sina täta besök hos Malm, och mången vinterkväll sutto de och språkade till sent på natten. Axel lyssnade med intresse till Malms berättelser från sitt långa och skiftesrika lif.

En afton frågade Malm, hvarför Axel var så bedröfvad. »Gick inte arbetet bra?»

»Jo, det fattas ej, men, uppriktigt sagdt, så längtar jag efter Hanna. Hon har blifvit mig mycket kär.»

»Ja, jag har nog märkt det.»

»Jag har länge tänkt säga det åt farbror, men det har ej burit så till, och så ville jag först ha litet bättre inkomster. Nu förtjänar jag så mycket, att jag kan gifta mig, och jag är glad åt att nu ha sagt detta åt farbror.»

»Ja, min käre Axel, jag har länge sett och förstått, hur du ville ha det, och jag är glad åt det, om du bara alltjämt sköter dig såsom nu och är lika arbetsam.»

»Tack, farbror! Och jag skulle arbeta dubbelt så mycket, om jag hade Hanna. Men...»

»Nå, hvad är det för 'men'?»

»Jo, jag vet inte, om hon vill ha mig.»

»Det blir ju bäst att fråga henne.»

»Man vill inte gärna göra det utan att vara säker på att ej få en korg. Jag tror nog, att hon tycker om mig, men så kan det vara långa tider, som hon inte tycks fråga efter mig ett dugg. Så var det nu, innan hon for. Jag hade annars tänkt tala med henne då.»

»Alldeles som hennes mor», sade Malm med en tankfull och vemodig blick ut i rymden. »Hon är sin mor upp i dagen. Litet excentrisk, hängifver hon sig uteslutande åt det som upptar hennes tankar. Men icke nyckfull, nej, nej, tvärtom trofast.»

»Så har jag också trott, men jag förstår henne inte alltid.»

»Det blir väl bra med det, min gosse. Och jag kan gärna säga dig, att hon älskar dig. Jag lockade ur henne den bekvämligheten, innan hon reste, för jag vill ha uppriktighet.»

Och Axel blef stormande glad åt denna underrettelse.

De talade länge om detta ämne, som intresserade dem högeligen båda två, och Malm förklarade, att Axel ej behöfde oroa sig för bosättningen, ty han, Malm, hade, alltsedan han för 10 år sedan fick pension, ej behöft använda ett öre däraf, ty han hade förtjänt sitt uppehälle med renskrifning, öfversättningar, resebeskrifningar o. d. för åtskilliga tidningar. »Pensionen blir Hannas hemgift», slutade Malm.

* *

Tiden nalkades, då Hanna skulle komma hem igen. Det var en härlig vårdag, då kamrer Malm och Axel återigen sutto och språkade. Malm gick oroligt af och an på golfvet, slutligen satte han sig i sin bekväma hvilstol och försjönk i djupa tankar en stund.

»Det är en sak, som jag vill tala med dig om, min käre Axels», sade han slutligen och började

att återigen gå fram och tillbaka på golfvet. »Det är nog det rättaste, att jag säger dig allt, innan du träffar Hanna igen. Ser du», fortsatte han efter en stund, »Hanna är icke *min* dotter.»

Axel såg öfverraskad ut, men svarade att han höll af henne för hennes egen skull, fastän det nog var tråkigt, att hon ej var farbrors Malms dotter.

»Ja, visst är det så. Jag skulle ju ej heller önskat högre, än att jag varit hennes far. Men eftersom det väl ändå går därhän, att hon blir din hustru, så bör du känna hennes historia, först som sist. Jag måste då börja med att berätta min egen till en del.»

»Du vet», började den gamle berätta, »att jag haft ett ganska omväxlande lif. Min far var fanjunkare vid artilleriet i Göteborg och gaf mig mycket god uppfostran. Men jag ville ut i världen. Jag blef sjöman och har seglat på alla haf och varit i många främmande länder, som du vet. Men så tröttnade jag på det och kom på handelskontor, först i London sedan i Spanien. Jag förtjänade bra, men lefde upp det dumt nog. Så blef jag tillbjuden en plats hos en af min principals kunder här i Stockholm såsom korrespondent, och jag antog platsen, ty jag kunde ju flera språk. Och jag tyckte också, att det skulle vara roligt att komma hem till Sverige igen. Jag var dessutom 45 år gammal och borde bli stadig.»

»Och så kom jag hit och fick det mycket bra. Blef med tiden bokförare hos firman, och de kallade mig kamrer, gu'bevars.»

»Jag inackorderade mig i ett pensionat på Ladugårdslandet. Där bodde äfven Hannas mor och några till. Hon hette Ester Wiberg och var anställd vid en af våra större fotografiska atelierer. Det var den älskligaste människa jag vet; nå ja, hon och Hanna likna hvarandra som två bär. Jag blef allvarligt och uppriktigt kär i henne. Jag var då i min mannaålders fullaste kraft, och du skall icke bedöma mitt yttre, sådan jag *nu* är. Vi sällskapade mycket med hvarandra, sympatiserade i allt, ja, ja, det var en lycklig tid.

»Vi förstodo båda, att vi älskade hvarandra, fastän vi icke talade därom. Jag ville icke, liksom du nu, säga något, förrän jag kunnat spara ihop till bosättningen och fått högre lön, som jag lifvit lofvad. Men hennes lifliga natur hade svårt att fördraga denna väntan, och därför blef hon ofta rent af ovänlig mot mig. Det blef missförstånd mellan oss ibland; jag drog mig då tillbaka, tyckte mig vara en narr, som kunde tro, att en 27 års flicka skulle bli kär i en 47 års karl, och så förbittrade vi lifvet för hvarandra. Men så blef det bra igen, tills nästa missförstånd uppstod. Det var en nervös otålighet hos henne, som jag först senare förstod.

»På detta sätt förflöto två år. Jag hade nu så ställt för mig, att jag kunde gifta mig, men under tiden inträffade en annan händelse.

»Pensionatet fick en ny inackordering, Lotten Ågren, jämnårig med Ester. De bleivo genast mycket goda vänner, och Ester visade mig därefter mer och mer likgiltighet, utom ibland då den gamla vänskapen för mig lågade upp igen. Hon tyckte kanske då, att hon gjort mig orätt och ville liksom godtgöra det. Det var allt ett fel af mig, att icke då gripa tag i den lycka, som räcktes mig, men jag hade blifvit misstänksam, och det afgörande ordet kom aldrig öfver mina läppar. Jag har bittert ångrat det.

»Ester var stolt, hon kände sig förnärad, efter hvad jag sedan fick veta, och kunde icke förmå

sig till något tillmötesgående. Och då slöt hon sig desto häftigare till Lotten, liksom för att visa mig hur mycken ömhet hon längtade efter. De blefvo riktigt kära i hvarandra, kysstes och smektes som skolflickor, men det passade icke riktigt bra för kvinnor af deras ålder.

»Det gjorde mig ondt om henne, och jag önskade ifrigt att godtgöra min försummelse. Men hon undvek mig alltid, och med sin excentriska natur hängaf hon sig slutligen så fullständigt åt sin kärlek till Lotten, att hon knappt hade tanke för något annat.

»Närmare två år hade gått på detta sätt. Firman, vid hvilken jag var anställd, hade engagerat en ny resande, och jag var dum nog att rekommendera fru Linds pensionat åt honom. Han åt middag där, men bodde där ej. Det var en vacker karl, en riktig kvinnotjusare. Han hade något rent af fångslände i sin blick, något hypnotiserande. För stackars Ester blef det olyckligt nu, hon drogs till honom mot sin vilja, hon gick som i ett feberus och glömde Lotten och allt för honom. Lotten och jag blefvo oroliga och försökte skilja dem åt, men det hade motsatt verkan.

»Det blef till slut alldeles olidligt, och han hade varit här endast en månads tid, då jag lyckades förmå min principal att skicka ut vår Adonis på handelsresa.

»Men samma dag han for, försvann också Ester. Du kan tänka dig min och Lottens förtviflan. Vi trodde, att hon följt honom. Dagen därpå kom hon emellertid tillbaka, men i hvilket tillstånd! Febersjuk, förkyld, förbi. Det var ohyggligt. Jag förstod, hur det var, och sörjde djupt. Hon låg till sängs en vecka, och när hon kom upp igen, beslöto hon och Lotten sig för att flytta.

»De hyrde en liten trefflig dublett litet längre upp här på gatan, i hörnet. Nå, tänkte jag, det är kanske bäst så. Jag besökte dem där rätt ofta, och de voro mycket vänliga och snälla emot mig. Men det var i alla fall ej som förr. Ester hade blifvit dyster, ett svärmodigt uttryck hade kommit i hennes ögon. Ofta såg hon ängslig och förskrämd ut. När våra blickar möttes, hade hennes ögon ett så bedjande uttryck, att de kunde röra en sten.

»En tid därefter förkyldde sig Ester igen, fick hålla sig inne ett par veckor och var hes länge efteråt. Under tiden hade vår resande öfvergått till en firma i Göteborg. Vi ha sedan aldrig hört af honom.

»Ester tog denna underrättelse ganska likgiltigt, såsom det tycktes, men från den stunden var hon dock icke lik sig längre.

»Jag mötte Lotten en gång på gatan, och lyckades då förmå henne att omtala, hur det var, och att Ester trots sitt visade lugn var gränslöst förtviflad, ty hon väntade att bli mor. Den skurken, hade bjudit henne på fäst — champagne . . . Åh man kan bli ursinnig, när man tänker på det!

»Emellertid var här ingen tid att förlora. Jag följde med Lotten hem till Ester och sade henne, att jag visste allt och bad henne att bli min hustru.

Hon skulle aldrig få höra ett förebrående ord från mig, och jag skulle erkänna barnet som mitt. Ja, ja, jag kan inte berätta allt, nog af, hon insåg, att detta var det bästa, och så blefvo vi gifta.

»Från denna stund blef Ester densamma som fordom. Vi voro nöjda båda två, ty vi hade lofvat att glömma det skedda. Ytterligare ett rum och kök blefvo sammanslagna med den dublett, som Ester och Lotten hade, och det blef vår 'våning'. De bodde för sig och jag för mig. Ett egendomligt äktenskap i sanning!

»Och så kom lilla Hanna till världen. Det var rörande att se, hvilken gränslös kärlek Ester slösade på sin lilla. Och, eget nog, så förde detta barn Ester och mig närmare hvarandra. Vi kände båda, att vi, trots allt, i grunden älskade hvarandra innerligt, och att den dag skulle komma, då vi fullt skulle tillhöra hvarandra. Detta blef oss tydligare, när Lotten flyttade till Upsala, hon hade blifvit transporterad till därvarande telegrafstation.

»Men människan spår och Gud rår. Jag hade nu en gång kommit för sent och därvid blef det.

»Ester förkyldde sig igen, fick svår hosta, stickningar i halsen, och, fastän vi genast vände oss till läkare, kunde intet göras. Det var struplungssot. Oron för att vi skulle skiljas gjorde, att isen brast mellan oss, och det fins ej ord att beskrifva, hur innerligt lyckliga vi sedan voro.

»Då först förstod jag djupet af hennes varma kärlek. Hon omtalade, hur olycklig hon hade känt sig öfver, att jag ej för längesedan friade till henne hvilket gjorde, att hon såg sig försmädd och trodde, att jag bara lekt med hennes känslor. Därför slöt hon sig så lidelsefullt till Lotten för att liksom finna ersättning för den kärlek, som hon gått miste om från mig.

»Esters sjukdom grep omkring sig med en förfärande hastighet. Och allteftersom döden närmade sig, slöto vi oss närmare till hvarandra liksom för att häjda dödens makt. Det var en sublim känsla, som öfverväldigade oss, att vi icke kunde skiljas och att vi skulle finna hvarandra igen i ett lif efter detta.

»Med all sin sorg och oro var dock denna den lyckligaste tiden af mitt lif. Men den var kort. Innan lilla Hanna var årgammal, dog hennes mor i mina armar.

»Jag behöfde icke lofva henne att sörja för den lilla; hon visste, att jag skulle göra det för hennes skull. Och jag har gjort det så, som jag skulle ha gjort det för mitt eget barn. All min varma kärlek till Ester har öfvergått till hennes lilla dotter. Nu är jag gammal, nu får du fortsätta.»

Rörd fattade Axel den gamles hand. Detta handslag innebar ett löfte, som tryggade Hannas framtid.

* * *

Några år därefter dog kamrer Malm, glad öfver att ha främjat Hannas lycka och därmed ha hedrat moderns minne.

HENRYK SIENKIEWICZ,

hvars bild synes här nedan, är den berömdaste af de nu lefvande på polska språket skrivande diktarne. Sienkiewicz är född i ryska Polen 1846. Redan 1872 framträdde han såsom författare, med en humoristisk novell »Ingen är profet i sitt fädernesland», och sedan dess har han, öfvergifvande sina universitetsstudier, oafbrutet varit verksam för den polskspråkiga litteraturen. Med hvarje nytt verk af hans hand har hans rykte stigit, tills han nu blifvit världsberömd. Hans senaste arbete »Quo vadis», en mäktig kulturskildring från Neros tid, har öfversatts på alla språk som öfverhufvud sluta inom sig en modärn litteratur. För svenskar är Sienkiewicz i våra dagar en af de mest läste och omtyckte utländske romanskriftställare, kanske därför att i hans arbeten, trots all den försiktighet som nödvändigheten bjuder, genömligt en äkta patriots känslor för ett olyckligt fädernesland, som sedan gammalt har rot i svenska hjärtan.

En särskild anledning att lämna Sienkiewicz' bild just nu, ligger däri, att han under lifligt del-

tagande från alla kulturländer, icke minst från *Ryssland*, firat sitt 25-åriga skriftställarjubileum. Detta har skett under stor ståt i Warschau, med fästgudstjänst och fäst-teaterföreställning, uppvaktning för Sienkiewicz i rådhuset af Polens främste etc. Af denna senare tilldragelse lämnas här äfven en bild. Den berömda författaren har under dessa dagar fått känna, att han mera än i ord hyllas af allt det polska folket som dess nationalskald. Ett det vackraste bevis härpå var att man genom subskription åstadkommit omkring 200,000 mark, hvilka användts till inköp af Sienkiewicz' färdernegods, Vola i ryska Polen, och att köpebrevet härå högtidligen såsom en nationalgåfva öfverlämnades åt författaren på fästen å rådhusalen. Härigenom sättes Sienkiewicz i stånd att tillbringa sina sista dagar på det gamla riddar-godset, där hans vagga ståt och där hans förfäder århundraden härskat, tills Polens olyckor äfven medförde den gamla familjens ruin.

Foto. Goltz, Warschau.

FRÅN SIENKIEWICZ' JUBILEUM I WARSCHAU.

EN KUNGLIG ADOPTION.

FRÅN EN TILLDRAGELSE I INDIEN.

H. H. RAJRAJESHWARI RANI SETU LAKSHMI
BAI SAHEBA,
yngre arvinge till Travancore, född 20 nov. 1895.

H. H. RAJRAJESHWARI RANI SETU PARWATI
BAI SAHEBA,
»första prinsessa» af Travancore, född 8 nov. 1896.

En vän till HVAR 8 DAG, med förbindelser i Indien, meddelar en intressant händelse, en kunglig adoption i den del af Victorias kejsardöme, som bär namnet Travancore. Travancore är beläget i det yttersta sydvästra hörnet af indiska halfön. Det är den största och viktigaste staten under Fort S:t George's regemente. Dess areal är 6,730 eng. kvadratmil med en befolkning af $2\frac{1}{2}$ million själar. Landet är så rikt på naturens skönhet, att man kallat det södra Indiens Kashmir, och för öfrigt är det en af de hindustater som undgått muhamedanernas valde.

Travancore styres efter den s. k. marumakkathayam-lagen, enligt hvilken tronföljden går i arf endast på kvinnolinien — en ganska egendomlig successionsordning, för hvilkens upprätthållande man emellanåt måste taga sin tillflykt till adoption af unga damer för den kungliga familjens i Travancore fortfarande bestånd.

Travancore har under det senaste halfva århundradet åtnjutit lyckan att styras af mycket bildade och begåfvade furstar, vid hvilkas sida stått ej mindre dugliga statsmän, och Travancore har också fått det engelska erkännandet att vara *a model state*. Indiske vicekonungen lord Curzon har nyligen hedrat maharajan af Travancore med ett besök, och denne har som ytterligare bevis på brittisk högaktning blifvit hyllad med salut af 21 skott — en icke ringa utmärkelse enligt här rådande etikett.

Emellertid lider furstehuset af Travancore brist på kvinnliga arvingar. Det senaste fallet af adoption egde rum 1857, då två damer af familjen Mavelikarai upptogos som medlemmar af huset Travancore. Nu i vinter måste enligt gällande lag en ny adoption företagas från Mavelikaraifamiljen, af två dotter-döttrar till den nuvarande rajahns tant.

*

Den märkliga händelsen egde rum med sedvanlig pomp och ståt. I daggrynningen fördes de två prinsessorna af sin tant — »Her Highness The Senior Ranee» — till statens tämpel, följda af ridderskapet och adeln samt statens ämbetsmän. De religiösa ceremonierna egde rum under stor *éclat*. På eftermiddagen gafs en lysande *durbar* — militärparad och mottagning i palatset — vid hvilken eliten af societeten i hufvudstaden, Trivandrum, var närvarande. Från guvernören i Madras anlände lyckönskningstelegram, hvarpå den brittiske presidenten mr G. T. Mackenzie och Maharajan växlade artiga tal för hvarandra.

Efter den stora mottagningen eskorterades de unga nyadopterade prinsessorna tillbaka till sin tants palats, hvarvid egnades dem alla kungliga ärebetygelser. Och nu önskar af allt hjärta hvarje rättrogen Travancore-bo att de skola lefva länge och bli mödrar till en talrik afkomma af välkomna arvingar!

CHEFSSKIFTET I LOTSVERKET.

Efter att i elfva år ha tjenat i lotsverket och sedan i öfver åtta år varit dess chef har generallotsdirektören grefve M. D. Ruuth nyligen afgått från denna sin ansvarsfulla post och efterträds af kommandörkaptenen af första graden Daniel Ulrik Vilhelm Linder.

Det är en väcker lifsgärning den afgångne »öfverlotsen» kan blicka tillbaka på. Trots allt annat ängynsamma »konjunkturer» — bl. a. nedsättningen af lotsverkets enda inkomstkälla, fyr- och båkmedlen — har grefve Ruuth drivvit

verket framåt med alla honom tillbuds stående medel.

Det varaktigaste monument har grefve Ruuth genom sitt varma hjärta, urbana väsen och stora intresse för lotsverkets talrika personal rest i dennas hjärta. Han var icke blott den noggranne chefen och förmannen utan förstod ock att göra sig aktad och älskad af lots- och fyrpersonalen, hvars berättigade kraf på bättre vilkor i sitt ansträngande arbete han på allt sätt sökte tillmötesgå. Denna hans verksamhet har burit vackra frukter,

såsom t. ex. bildandet af lotsverkets enskilda pensionskassa, löneförbättringar, särskildt för personalen å fryskeppen — utom alla andra tillfällen, då

han hjälpt och gagnat sina kära »gossar», hvilkas arbete ärså hårdt och ansvarsfullt. Det är med stor saknad som hela lotsverkets personal vid den afhållne chefens afgång bragt honom de mest uppriktiga bevis på tacksam tillgifvenhet.

Den nye generallotsdirektören är född 1855. Han har bl. a. tjänstgjort i flottans stab och i fransk örlogstjänst. Han har deltagit i många sjöexpeditioner,

var bl. a. chef på kanonbåten »Blenda» å vestkusten 1893, chef å »Örnen» 1897, chef för torpedskolan 1898, divisionschef å kusteskadern 1898 samt chef å pansarbåten »Thor», eskaderns flaggskepp, vid fjolårets öfningar. L. är stadsfullmäktig i Stockholm, har varit statsrevisor 1894 och 1895 samt ledamot i komitén för utredande af flottans pensionskassas gratialfonds ställning och den s. k. flottstationskomitén. Som synes, är det en praktiskt väl förfaren man som lotsverket nu fått till chef.

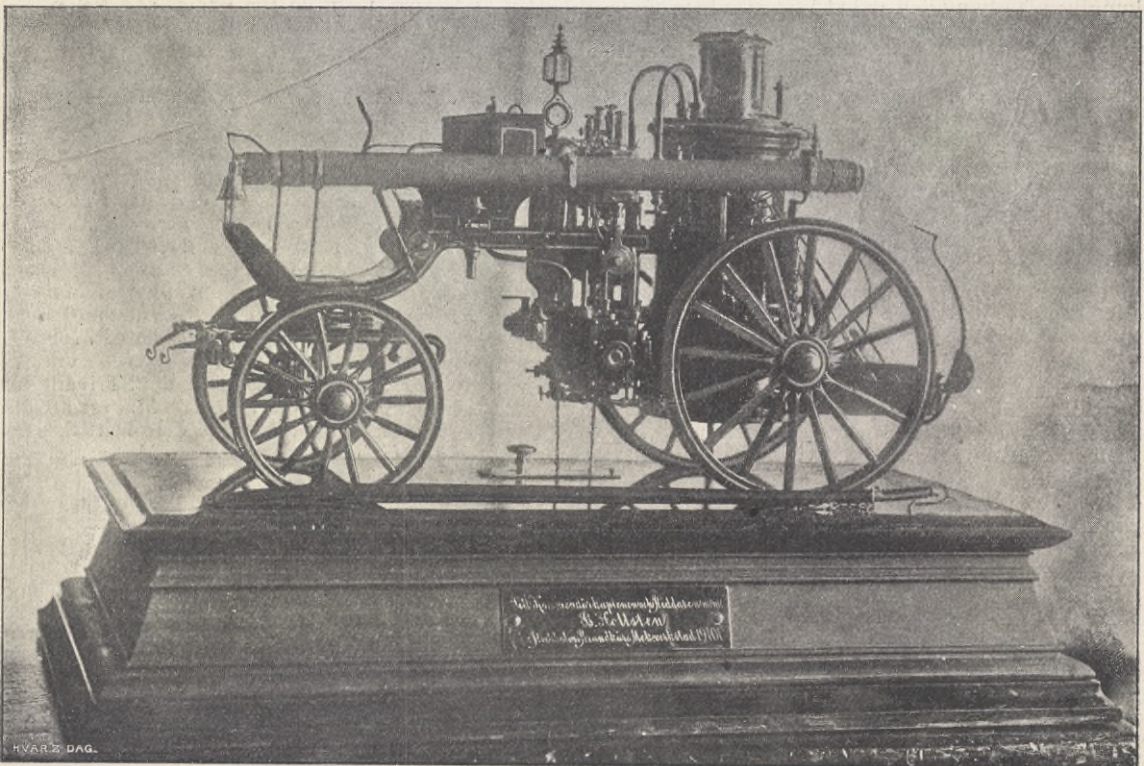
Grefve M. D. RUUTH.

Kommandörkapten D. U. V. LINDER.

EN. UNIK. HEDERSGÅFVA.

Fotografi för HVAR 8 DAG. (Se nästa sida.)

EN UNIK HEDERSGÅFVA.

(Se bilden å föregående sida).

En vacker hedersgåfva öfverlämnades nyårsdagen till den afgående brandchefen i Stockholm, kommandörkapten Hollsten, hvilken nu afgår med pension.

Gåfvan kom från underofficerarne vid brandkåren och består i en ångspruta, utförd i $\frac{1}{10}$ -skala efter en af de båda Ludvigsbergssprutor, som kåren har. Verkmästaren Lundgren har gifvit idén och äfven utfört det mesta af arbetet. Den lilla sprutan, troligen världens minsta ångspruta, är ett mästerstycke i sitt slag. Allt, såväl det yttre som det inre, är i öfverensstämmelse med en verklig brandspruta. Pumphuset är af förgyld metall, cylindrar, slider samt ångpanna af förnickladt järn. Miniatursprutan lämnar med 240 pumpsdrag och

2 mm. munstycke 1,1 liter vatten pr minut i en strållängd af 5 meter. Den uppeldas med sprit. För bekvämlighets skull har dock en dynamo insatts i träsockeln, hvarpå sprutan har sin plats, och dynamon står i förbindelse med pumpverkets vefaxel. Man kan sålunda lätt medels en åtföljande ledning, hvilken förenas med t. ex. en vanlig lysledning, sätta maskinen i gång.

Den fullkomligt unika pjesen, hvilken bär vittne om stor skicklighet hos sina upphofsmän, skyddas af ett glashölje och står väl nu i kommandörkapten Hollstens salong. Vid fästliga tillfällen lyftes höljet af, maskinen sättes i gång — och så sprutas det!

DEN STRÄNGE KRIGSHERREN LORD ROBERTS.

EPISOD FRÅN BOERKRIGET.

»STÖR MIG INTE — NI SER JU ATT JAG ÄR UPPTAGEN!»

Denna stämmingsfulla bild är återgifven efter en ritning af mr L. Daviel. Scenen är på ett värdshus i Bloemfontein. Lord Roberts satt just och visade ett litet barn några taflor, då en ordonnans störtade in med ett budskap. »Stör mig

inte» — sade lord Roberts i skämtsamt ton — ni ser ju att jag är upptagen!»

Den i England ofantligt populära öfverfälderherren hyllas nu i dessa dagar vid sin återkomst från kriget med engelsk entusiasm

EN SKANDINAVISK JULFÄST I PARIS.

FRÅN VÅR PARIS-KORRESPONDENT. Fotografi för HVAR 8 DAG.

Foto. Delton, Paris.

DEN SKANDINAVISKA JULFASTEN I PARIS.

Sällan ha väl ett så stort antal skandinaver varit samlade härute i Paris som lördagsaftonen den 29 december. Bortåt 200 herrar och damer ur den skandinaviska kolonien hade antagit en inbjudan till en julgransfäst i Kristliga Föreningens för Unge Män lokal vid Rue de Trévisé. Det var den nordiska gruppen af denna förening, som anordnat fästen för landsmännen. Intet under, att den stora salen i det väldiga föreningshuset skulle fyllas af landsmän, då de bjödos på en julgransfäst.

Det var ju ett tillfälle att få tala om julen därhemma, och för en stund, samlade kring den nordiska julgranen, andas hemlandsluft.

Och hemlandstoner fick man också höra. Först spelade den svenske violinisten Kjellström, ackompanjerad af hr Harald Hedelin. Hr Kjellström är ännu ganska ung men hans talang har gjort honom högt skattad i härvarande musikkretsar och förskaffat honom en förste violinistplats i Colannes ryktbara stora kapell. Därpå föredrog operasångaren Algot Lange med sin präktiga, utmärkt väl skötta stämma ett antal nordiska folkvisor. Sist uppstämde han »Du gamla, du friska», och då reste sig hela publiken och instämde i slutstroforna. Svenskar, norrmän och danskar, utan åtskillnad instämde de i denna icke bara svenska utan skandinaviska folksång.

För resten, hvem frågar här ute efter svensk eller dansk. Nordens enhet, som diktarne förr drömde politisk och som politici nu proklamera moralisk, den existerar hvar enda gång representanter för de nordiska trillingsfolken mötas på utländsk botten. Åtminstone i Paris är den längesedan en *fait accompli*.

Den norska sängerskan fröken Dahl, hvilken besitter en ovanligt omfångsrik och klangfull röst, föredrog i sin tur norska och svenska sånger. Så, under en paus, begagnade HVAR 8 DAGS fotograf, hr Delton, tillfället och tog med användande af magnesiumljus en vy af salen och sällskapet. På främsta bänken, närmast granen, sitter svenska församlingens pastor i Paris, Nathan Söderblom och bredvid honom den skandinaviska afdelningens af K. F. U. M. ordförande, ingenjör C. W. Schmidt. Den vitklädda damen i midten af samma bänk är sängerskan, fröken Dahl och bredvid henne sitter hr Algot Lange.

Aftonen afslutades med ett varmhjärtadt och lifligt framfördt föredrag af pastor Söderblom öfver ett ämne, hämtadt ur en fransk folksägen, och så var det stämningfulla samkvämet, för hvars anordnande de närvarande stannade i skuld hos föreningen och specielt dess ordförande, hr C. W. Schmidt, till ända.

Ralph.

DET GAMLA BERGEN.

För HVAR 8 DAG af Annie Wall.

Nutid och framtid ha på ett ganska egendomligt sätt blandat sig med hvarandra i de sju bergenas stad. Att den gamla f. d. hansestaden ännu bibehållit så stor ålderdomlig prägel har den väl sitt tämligen isolerade läge att tacka. För arkeologen bör det ännu finnas mycket att studera och taga vara på i Bergen, men äfven den intresserade turisten lär icke oberörd gå förbi de gamla minnesmärkena här, hvilka vittna om en åldrig kultur.

Jag inbjuder den ärade läsaren till en kort vandring genom staden, hvarunder vi skola uppehålla oss vid de förnämsta äldsta byggnaderna.

Vi göra början med rådhuset. Omgifvet af modärna hus ligger der där så tryggt med sina spetsiga gaflar och sin bastanta byggnadsstil från 1400-talet. Det tyckes vilja säga: »Mig rubbar ni icke så lätt, jag har trotsat sekler, mina murar äro fasta.» Men man funderar just på att bygga om det, och det vore nästan en vandalism. En gång i början af 1500-talet besökte Kristian II Bergen. Borgarne hedrade monarken med en lysande bal, hvilken gafs just i rådhuset och där såg då kung Kristian för första gången den fagra Dyveke och trädde dansen med henne.

Ifrån rådhuset vandra vi till Kalfaret, stadens villakvarter, och kasta i förbifarten en blick på den åldriga domkyrkan, på kvars gråa murar man ser

RÅDHUSET.

Där Kristian II vid en bal första gången såg den sköna Dyveke.

en svart rund fläck. Träder man närmare, märker man att fläcken är en kanonkula, ett minne af en drabbning mellan en ostindisk handelsflotta och en engelsk eskader ute på Bergens redd. Striden stod 1665 och stadens fästningsverk tvingades att delta.

Men nu äro vi framme vid stadsporten, en intressant kvarleva från 1600-talet, enligt hvad en inskription ofvanför hvalfvet tillkännagifver. Den imponanta porten står som en skyltvakt och en entré till det pittoreska och vackra villakvarteret. Ej långt från stadsporten hvilat på en af de äldre kyrkogårdarne Ole Bull under sin mäktiga bronsurna.

Genom en liten smal gata med små lustiga spetsgaflade hus — det är isynnerhet tre i rad, hvilka tyckas hålla hvarandra i handen som pepparkaksfigurer — hvilka te sig särdeles muntrande, gå vi ned till Fisktorget med dess lifliga köpsläende fiskare och madamer och fortsätta till Tyska Bryggan.

Och nu stå vi framför något af det egendomligaste och märkvärdigaste Bergen har att bjuda på. Den tyska bryggan eller »det tyske kontor» existerade redan under medeltiden, då Hansan residerade här nästan oinskränkt, men nedbrann 1702. Dock nybyggdes den strax därefter i fullständigt samma stil som den haft förut.

De smala husen, hvilka alla vända sina spetsiga gaflar mot fjorden se precis ut som små kort-hus, uppställda i en lång rad. Och röda tegeltak ha de, hvilka lysa vidt omkring. I de tränga, mörka »smugen» på de gamla trätrapporna, hvilka brant föra upp till utskjutande, öfverbyggda altaner, ha de gamle köpmännen vandrat månet brådska steg. Ty brådska har det alltid rådt å Tyska Bryggan och det gör det äfven ännu i dag, oaktadt den nu sjunger på sista versen och inom kort skall lämna plats för modärna affärslokaler. De gamle köpmännen, säger jag, ha skyndat fram och tillbaka i de skumma »gårdarne», än ha de i sina af oljelampor svagt upplysta magasin provvat

STADSPORTEN.

TYSKA BRYGGAN.
En af Bergens mærkeligste platter.

tranets halt, än ha de ilat ut på gatan, hvarest hyfbommarne från fiskjakterna med deras mörkbruna segel lyftat hafvets skatter, den silfverglänsande sillen i stora tunnor, upp på bryggan. Och i de olika »gårdarne» såsom t. ex. »Solgården», »Enhörninggården», »Engelgården» m. fl. ha de tyska och holländska språken ljudit om hvarandra.

Ej långt från bryggan finna vi den urgamla tyska kyrkan, Bergens äldsta byggnad. Snorre Stulason omtalar den redan på slutet af 1100-talet och sannolikt hade den stått redan länge då. Kyrkan är uppförd i romansk stil med tvänne torn och kallas äfven Mariakyrkan. Sägner förtäljer att den byggdes af tvänne systrar, Martha och Maria, efter hvilka de bägge tornen uppkallats. Hufvudportalen är ovanligt vacker med dess många pelare och underliga kapitäl och i det inre tyckes en smula stämningfull medeltid, trots den vanda-

TYSKA KYRKAN.

Mariakyrkan ägde under sina välmaktsdagar en hel del taflor och andra konstskatter, hvilka nu tyvärr skingrats för himlens vindar. Ännu för tre år sedan såg jag på kyrkovinden en mängd gamla taflor, däraf somliga ganska värdefulla och af kulturhistoriskt intresse, vräkta om hvarandra, tillsammans med åtskilliga andra föremål, hämtade från den vördnadsvärda kyrkans inre. Det vittnar just icke om någon så synnerligt stor pietet för det som varit hafver.

Under hansatiden brukade köpmännen, när de väntade sina från Tyskland eller Holland kommande fartyg sända lärlingarne upp i tyska kyrkans torn för att spana efter de med varor lastade koffarne eller snäckorna.

På den lilla kyrkogården sofva nu många af det Tyske kontors köpmän den sista sömnen och de mossbelupna, talande grafstenarne bära för det mesta tyska inskriptioner.

Vår väg för oss vidare ut till fästningskajen, där Rosencrantzka tornet och Håkonshallen trona.

I Rosenkrantzka tornet ha många märkliga fångar suttit. Därbland äfven Bothwell, Maria Stuarts man. Man kan dock icke tala om någon

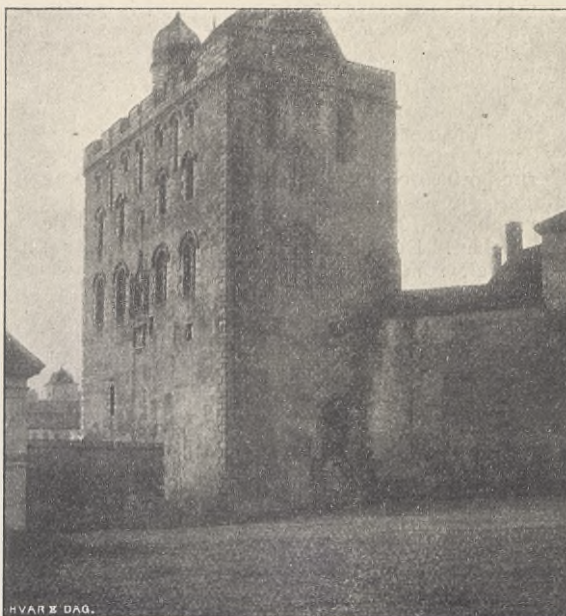
ALTARSKÅPET I TYSKA KYRKAN.

egentlig fångenskap, då det gäller honom, ty under de sex veckor han vistades i Bergen, fick han gå fritt omkring i staden. Bothwell måste som bekant fly från Skottland. Han begaf sig ombord på ett mindre krigsskepp, åtföljd af tvänne andra, men råkade ut för våldsam storm, tog miste på kursen och dref i land ej långt från Bergen, hvarest han som sagdt kvarhölls sex veckor, innan han utlämnades till danska regeringen.

Från det minnesrika tornet ha vi blott några steg till den ståtliga Håkonshallen, hvilken, byggd af konung Håkon Håkonsson, på senaste tid undergått en fullständig restaurering.

Vi ha nu avslutat vår lilla vandring inom staden, men skulle du icke vara trött, ärade läsare, kunna vi ännu göra en liten afstickare utom densamma. Har du lust? Ja! Godt, så gå vi tillbaka till tyska kyrkan, och stiga upp i den elektriska spårvagnen, hvilken snabbt för oss ut till Sandviken, en liten förstad till Bergen.

Här klättra vi nu uppför några backar och nå den gamta Prahlgården, fordom bebodd af en

ROSENCRANTZSKA TORNET.

lysa så gladt, och den af mäktiga fjäll kantade blånande klara fjorden, där båtar med hvita och mörkbruna segel blanda sig i broderlig sämja med

HÅKONSHALLEN.

holländsk köpman vid namn Prah. Men det är icke vid hufvudbyggnaden vi skola stanna, nej vi fortsätta uppför ännu en sluttning, klättra oss nästan varma och trötta tills vi hinna det hvitglänsande vackra grekiska templet, som står där så lätt och fint mot en bakgrund af mörkgröna granar och höga fjäll. Detta tempel uppfördes äfven af holländaren och från dess höjd har man en klar solskensdag den mest härliga utsikt öfver den åldriga staden, hvarest de dominerande röda taken

GREKISKA TEMPLET VID PRAHLGÅRDEN.

En vacker utsiktspunkt öfver Bergen.

de in- och utgående ångbåtarne, hvilka efterlämna långa rökstrimmor, som gripas af vinden och vaggas fram och tillbaka som lätta slöjor.

Och nu är vår vandring all.

HENNES FÖRSTA UPPTRÄDANDE.

Öfversättning från engelskan för HVAR 8 DAG.

(FOITS. fr. nr 16.)

Den lilla flickan satt på en hög tron och ett ungt fruntimmer höll på att draga af barnet silkestrumporna och byta ut dem mot ylle. Den unga kvinnan gjorde en något tveksam och onådig bugning och van Bibber vände sig i stället till den lilla flickan. Den unga kvinnans ansikte var af det slaget, som var alltför bekant för att vara angenämt.

Han fattade den lilla minstas hand, skakade den högtidligt och sade:

»Mycket angenämt att bli bekant med dig. Kan jag sätta mig här bredvid dig eller regerar du ensam?»

»Ja, frun — ja, herrn», svarade den lilla.

Van Bibber kraflade sig upp på tronen och satte sig bredvid flickan, hvarpå han tog blomman ur sitt knapphål och gaf henne den.

»Nå», skyndade garderobieren att infalla, »hvad säger du till herrn?»

»Tack herrn», stammade flickan.

»Hon är inte mycket van vid herrsällskap», förklarade fruntimret, som höll på att draga af henne strumporna.

»Jag förstår», sade van Bibber.

Han visste inte riktigt, hvad han sedan skulle säga. Och ändå ville han tala mycket med barnet, men för honom föll det sig svårare än att tala med unga damer i allmänhet. Det låg en docka på en låda bredvid dem, han tog upp den och betraktade den kritiskt.

»Är det din docka?» frågade han.

»Nej», svarade Madeline och pekade på ett af barnen, som var mycket längre än hon själf, »då' den där lilla flickans. Min docka hon ä' död».

»Kära du!» sade van Bibber. Han antecknade i sitt minne att han skulle skaffa en lefvande dagen därpå och sade sedan: »Det var mycket ledsamt. Men döda dockor kunna få lif igen.»

Den lilla flickan såg upp på honom och betraktade honom med en skarp kritisk min. Därpå log hon så, att groparne kommo fram, som om hon velat säga, att hon förstod honom och gillade honom fullkomligt. Van Bibber svarade på detta tecken-språk med att taga Madelines hand i sin och fråga henne hvad hon skulle tycka om att vara en stor skådespelerska och huru snart hon skulle börja rasa därför att »den där fotografen» inte skickat profkorten. Den unga kvinnan förstod detta och bevärdigade van Bibber ett leende, men Madeline gjorde en mycket artig och sömning gäspning och slöt ögonen.

Van Bibber flyttade sig närmare henne och hon lutade sig mot honom, tills hennes bara axel rörde vid hans arm, och under det att man knäppte hennes små skor lät hon sitt lockiga hufvud sjunka ner på hans armbåge och hvilade där.

»Se där bara», sade garderobieren, när hon fick syn på barnet med de slutna ögonen, »se bara på de andra små älsklingarna, som alla äro så uppe i det så att de inte kunna stå stilla tills de få sina hattar på sig, och där sitter hon så oberörd som hälst och det sedan hon till på köpet gjort pjesens lycka.»

»Hon är inte van vid det, förstår herrn», sade den unga kvinnan i docerande ton. »Hon vet inte hvad det vill säga, det är bara som en lek för henne.»

De sista orden yttrade hon med en frågande blick på van Bibber, i hvilken hon fortfarande miss-

tänkte en förklädd utskickad från »Sällskapet för öm och sedlig modersvård». Van Bibber bara nickade och svarade ingenting. Han såg i andanom framför sig hvad framtiden skulle bära i sitt sköte för den lilla förtröstansfulla varelsen vid hans sida, och all den onda världserfarenhet och alla frestelser, som skulle utplåna skönheten i hennes ljufva ansikte med dess fina och oskuldsfulla drag.

Därute kunde hon höra sin vän Lester framslunga refrängen i sin nya kuplett för dagen. Applåderna trängde in genom kulisserna och den öppna dörren, visserligen dämpade men tillräckligt bullrande.

»Äro hennes föräldrar vid teatern?» frågade van Bibber. Han talade sakta, inte så mycket för att ej störa barnet som för att det inte skulle förstå hvad han sade.

»Ja», svarade kvinnan kort och böjde sig ned för att släta ut barnets kostym öfver dess knän.

Van Bibber klappade den lilla flickan på hufvudet och fann att hon somnat, hvarför han lät handen hvilade där med lockarne mellan fingrarna. »Är ni — är ni hennes mor?» frågade han henne med en lätt böjning på hufvudet. Han var fullkomligt öfvertygad om att hon inte var det. Åtminstone hoppades han det.

Kvinnan skakade på hufvudet. »Nej», sade hon.

»Hvem är hennes mor?»

Kvinnan såg på det sofvande barnet och gaf honom därpå en nästan utmanande blick. »Ida Clare var hennes mor», svarade hon.

Van Bibber drog sin skyddande hand ifrån barnet så plötsligt, som om han hade brännt sig, och så häftigt att hon vaknade och lyfte sina ögon och betraktade honom frågande. Han såg på henne tillbaka med en blick fylld af deltagande och det djupaste medlidande. Därpå böjde han sig ner och drog henne mot sig mycket ömt, lade hennes hufvud tillbaka på sin arm och betraktade henne tyst under det hon log sömning och somnade in igen.

»Och hvem tager vara på henne nu?» frågade han.

Kvinnan rätade upp sig med en tydlig rörelse af lättnad. Hon förstod nu att den främmande kände till barnets härkomst och dess historia. »Det gör jag», svarade hon. »Efter skilsmässan flyttade Ida till mig», sade hon, nu i mera frimodig ton. »Vi voro kamrater i sällskap när hon gjorde »Aladdin»; när jag lämnade scenen och började inackordering för skådespelare så kom hon till mig. Hon bodde hos oss ett år, tills hon dog och förordnade mig till barnets fostermor. Jag uppfostrar barn för scenen, som ni vet, jag och min syster Ada Dyer; henne har ni väl hört talas om, förmodar jag. Vi få betalt för henne, men det är inte mycket och jag väntar att få tillbaka hvad jag lagt ut för henne af hvad hon förtjänar på scenen. Två af de andra barnen äro mina myndlingar, men de kunna inte nämnas samtidigt med Madie. Hon dansar och sjunger bättre än någon af dem. Hade det inte varit för »Sällskapet för öm och sedlig modersvård», så skulle hon ha varit vid teatern för två år sedan. Hon är storartad, inte sannt? Hon kommer att bli lika bra som hennes mor var.»

Van Bibber ryckte till och ville tydligen säga någonting, men nöjde sig med en hostning. »Och

hennes fader», kom det därpå tvekande, »han —?» »Hennes far», sade kvinnan med en knyck på nacken, »han sköter sig själf, det är hvad han gör. Vi begära inte någon tjänst af honom. Hon kan reda sig utan honom eller hans familj, tack så mycket. En fin herre, den!» Därpå tystnade hon plötsligt. »Men jag förmodar att herrn känner honom», tillade hon. »Kanske det är en af edra vänner?»

»Jag bara vet hvem det är», sade van Bibber trött.

Han satt med det sofvande barnet bredvid sig under det att kvinnan gick till de andra och klädde dem till tredje akten. Hon förklarade att Madie inte skulle uppträda i sista akten, bara de två största flickorna, hvarför hon lät henne sofva insvept i van Bibbers kapp.

Van Bibber satt några långa minuter i tankar, hvarpå han hastigt såg upp men därpå sänkte ögonen lika fort igen och sade med ansträngning att tala lugnt och ogeneradt: »Om den lilla inte är med i den här akten, så kanske ni tillåter att jag följer henne hem. Jag har en droska här utanför och hon är så sömnig och det är synd att väcka henne. Er syster, som ni talade om, eller någon annan kunde ju lägga henne.»

»Ja», sade kvinnan tvekande. »Ada är hemma. Ja, ni kan ta henne med, om ni vill.»

Hon gaf honom adressen; han hoppade ned på golvet och tog barnet i famnen och gick ut ur logen. Primadonnan var ensam inne på scenen nu och de öfriga i sällskapet stodo och väntade på pjesens slut. Men då de fingo se den lilla flickan i van Bibbers armar, rusade de mot dem och flickorna böjde sig öfver den lilla och kysste henne under de häftigaste utbrott af förtjusning.

»Låt bli», sade van Bibber, han kunde inte säga just hvarför. »Inte så!»

»Hvarför inte?» frågade en af flickorna och såg på honom skarpt.

»Hon sof, ni har väckt henne», sade han sakta.

Men han visste att detta ej var skälet. Han steg in i sin droska och satte barnet varsamt i ett hörn. Därpå såg han sig omkring att ingen skulle höra honom och gaf kusken order: »Till Berkeley Flats, Fifth Avenue.»

Han lyfte sakta barnet upp i sina armar när vagnen satte sig i rörelse och betraktade den lilla med tankfull och omsorgsfull blick under det de foro förbi de upplysta butikerna på Broadway. Han var långt ifrån säker på sin sak och nervös af tvekan, men han lugnade sig med att han handlade på ögonblickets ingifvelse och att hans impulser så ofta voro goda.

Tamburpojken i Berkeleykomplexen svarade ja på frågan om mr Caruthers var hemma och van Bibber lät höra en suck af lättnad. Han tog detta för ett godt omen. Den nye engelske betjenten, som öppnade dörren till mr Caruthers våning, ansträngde sig att kväfva sin förvåning och såg med ängslan van Bibber lägga barnet på en divan samt taga en rock från klädhängaren och breda öfver det.

»Bara säg att mr van Bibber skulle vilja träffa honom», sade han, »och ni behöfver inte tala om att den lilla flickan kommit med mig.»

Hon var ännu försänt i sömn. Van Bibber vred ner ljuset i tamburen och betraktade barnet med allvarsam blick, under det att betjenten gick för att säga till sin herre.

»Var så god och kom den här vägen, sir!» sade han.

»Det vore bäst om ni stannade här ute», sade van Bibber, »och komme in och sade mig till ifall hon skulle vakna.»

Mr Caruthers stod vid kakelugnen insvept i en lång nattrock, som han höll på att binda omkring sig när van Bibber inträdde. Han var delvis i negligé och hade just stått i begrepp att gå till sängs.

Mr Caruthers var en lång vacker man, med mörkblondt hår, som vid tinningarne öfvergick i grått. Hans mustascher voro alldeles hvita, hans ögon och ansikte buro spår af antingen utsväfningar eller stora sorger eller af båda delarne. Men tillochmed i den dräkt han för tillfället bar såg man att man hade framför sig en gentleman eller åtminstone mannen af värld. Rummet var mycket rikt möbleradt och utstyrdt, fylldt med valda goda målningar och fint kinesiskt porslin samt behängdt med oregelbundna rader af originalritningar och signerade etsningar. Fönstren stodo öppna och belysningen var mycket dämpad, så att van Bibber kunde se de många gaslyktorna och de mörka taken på Broadway och Fifth Avenue, där de korsade hvarandra ett par kvarter därifrån. Nerifrån gatan kom dånnet af omnibusarne och droskorna. Om mr Caruthers blef förvånad öfver denna visit, så visade han det icke och gick fram mot den besökande som om han varit väntad.

»Ni får ursäkta min dräkt», sade han. »Jag gick hem ganska tidigt i afton, det var så varmt». Han gjorde en gest åt en karaff, några vichyvattenflaskor och en isbehållare på bordet i det han frågade: »Behagar ni?» Och under det han öppnade en flaska betraktade han van Bibbers ansikte, som om han varit nyfiken på att han skulle förklara afsikten med sitt besök.

»Nej tack, jag tror inte det», svarade den yngre mannen. Han torkade nervöst sin panna med näsduken. »Ja, det är varmt», tillade han.

Mr Caruthers fyllde ett glas med is, konjak och vatten och gick tillbaka till sin plats vid eldstaden, mot hvilken han hvilade armen under det han skakade om isen i glaset och tittade ned i detsamma.

»Jag var på premiären af »Sultana» i kväll», började van Bibber långsamt i osäker ton.

»Ah, ja så», nickade den äldre mannen artigt och smakade på sin dryck. »Lesters nya stycke! Är det bra?»

»Jag vet inte», sade van Bibber. »Ja, jag tror nog det, men jag såg det inte från salongen. Det förekommer en mängd barn i det — små stackare; de dansade och sjöngo och tycktes slå mycket an. En af de små flickorna hade aldrig varit på scenen förr. Det var hennes första uppträdande.»

Han vände ett glas mellan fingrarne under det han talade. Därpå slog han i litet vatten och sväljde det i en klunk. Så fortsatte han med det tomma glaset mellan fingerspetsarne:

»Jag tycker att det är mycket synd om dem.» Han fäste en frågande blick på den andre, men mr Caruthers mötte den utan att besvara den med något tecken till intresse. »Jo», upprepade van Bibber, »det är verkligen synd att ett sådant barn skall få lof att användas i det yrket. En vuxen kvinna kan ju gå in i det med öppna ögon och en flicka som fått uppfostran kan det också.»

(Forts.)

VECKANS PORTRÄTT-GALLERI

EN SJÖVETERAN.

I. F. AMINOFF.

Nyligen har befälhafvaren å ångaren »Flandria» — routen Göteborg—Rouen — kapten *Ivan Fredrik Aminoff* efter en lång hedrande sjömannabana närmast af hälsoskäl dragit sig tillbaka från sjön och bosatt sig i hufvudstaden.

Kapten Aminoff har under de 49 år han tillhört sjön och hvaraf 35 år som befälhafvare å ångare förvärfvat sig den största aktning och lifligaste sympati. Kapten A. fick först på våren 1865 anställning som styrman å träångaren »Hult» från Gefle, hvars befälhafvare han blef samma år på hösten. Efter »Hult» förde han Stockholmsångare. I bolaget »Göthas» tjänst har A. fört ångarne »Carl O. Kjellberg», »Olof Wijk» samt »Götha» och »Flandria».

HARALD WIESELGRENS EFTER- TRÄDARE

som bibliotekarie vid k. biblioteket har blifvit ende sökanden till platsen dr *Bernhard Wilhelm Lundstedt*.

L. blef student i Upsala 1866 och fil. dr 1875. I k. biblioteket blef han 1884 amanuens och åren 1879—84 var han äfven amanuens i Ecklesiastikdepartementet.

På uppdrag af Publicistklubben har L. utgifvit arbetet Sveriges periodiska litteratur, som snart kommer att föreligga i fullständigt tillstånd, ett för alla tidningsforskare särdeles nyttigt arbete, hvilket äfven är af stort allmänt intresse. Dr Lundstedt är en synnerligen intresserad biblioteksman och känd i vida kretsar för sitt lifliga väsen.

S. A. ANDRÉES EFTERTRÄDARE.

År 1900 förgick, utan att det af alla så efterlängade budskapet om S. A. Andrées räddning inträffade.

Till dennes efterträdare i Patentverket har nu utnämmts den sedan 1899 tjänstförrättande, patentverkets sekreterare *Smri Porthos Timoleon Wistrand*. Öfveringenjör Wistrand är född 1856.

FÖDELSEDAG.

Den 7 januari kunde en af Vesterviks samhälles främste män, bankdirektör *Carl Keventer* fira sin halfsekelsdag.

Direktör Keventer är född i Örebro, blef student 1870, inträdde i Kalmar enskilda banks tjänst 1879 som kassör vid afdelningskontoret i Vestervik, blef medlem af styrelsen och värkställande direktör 1886. Dr. Keventer är vice ordförande i stadsfullmäktige och innehar flere andra förtroendeuppdrag, för hvilka hans duglighet och framstående egenskaper gjort honom synnerligen lämplig.

EN UNG PROFESSOR.

Till e. o. professor i allmän patologi, bakteriologi och allmän hälsovård vid Luuds universitet har utnämnts docenten med. dr *John Forssman*. F. är född i Kalmar 1868 och således endast 32 år gammal. Han blef student 1887 och medicine doktor 1898, då han utnämndes till docent. Prof. F. besitter ett praktigt, klart hufvud, en praktisk blick, gedigna kunskaper och ett angenämt väsen, som förskaffat honom många sympatier.

DÖDSFALL.

Julafon afled i Gefle sjökaptanen *Victor Amandus Emanuel Dryselius* i en ålder af 73 år. D. blef 1864 kapten å ångaren »Högbo». Under det då pågående dansk-tyska kriget gjorde han med denna danska staten ej så små tjänster och erhöll efter kriget därför en medalj. År 1875 afslutade D. sin sjömansbana och egnade sig i Gefle åt ångbåtskommissionärskap, det största inom länet. D. var i allo en hjärtegod hedersman, en original personlighet, hvilkens minne skall lifva i kär hägkomst.

Annandag jul afled å Forsvik i Värmland f. bokhandlaren i Amål godsegaren *Per Adolf Peterson* 81 år gammal.

P. var en »selvmades» man. År 1850 bosatte han sig som bokbindare i Amål och idkade där jämväl bokhandels- och boktryckerirörelse samt utgaf på sin tid »Amåls Veckoblad». För kommunala saker intresserade han sig lifligt och verkade under en lång följd af år i en hel del förtroendeuppdrag.

»Norrköpings Tidningar» f. d. redaktör, boktryckaren *Fredrik Törnequist*, afled den 3 ds i Stockholm af slaganfall. Han var född i Norrköping och öfvertog sin faders tryckeri, sedan han där förut blifvit redaktör för »Norrköpings Tidningar». Tidningen och tryckeriet såldes af honom 1874 till ett aktiebolag, hvars ekonomidirektör han var under några år. Han utgaf sedermera 1881—86 »Upsalaposten» i Upsala, hvar- efter han bosatte sig i hufvudstaden.

B. W. LUNDSTEDT.

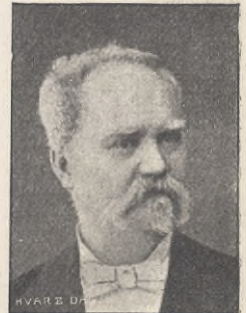
S. P. T. WISTRAND.

C. KEVENTER.

J. FORSSMAN.

V. A. E. DRYSELIUS.

P. A. PETERSON.

F. TÖRNEQUIST.